

Україна у фокусі

26 листопада – 2 грудня

2012 року

ЗМІСТ

<i>I. Огляд політичних подій за тиждень.....</i>	<i>3</i>
<i>II. Аналітична довідка.....</i>	<i>5</i>
<i>Міжнародна політика.</i>	
<i>Спорудження LNG-терміналу: ігри на російську публіку?.....</i>	<i>5</i>

I. Огляд політичних подій за тиждень

26
листопада

Посли США та Євросоюзу зустрілися з экс-міністром Юрієм Луценком у Менській колонії. На спілкування Джону Теффту і Яну Томбінському пенітенціарна служба виділила три години, під час яких вони обговорили з ув'язненим апеляцію на вирок та його стан здоров'я. Після зустрічі з экс-міністром посол США Джон Теффт заявив, що Сполучені Штати продовжують наполягати на достроковому звільненні Юрія Луценка та Юлії Тимошенко.

27
листопада

Партія регіонів не вистачає трьох депутатів, щоби створити більшість у новому парламенті. Про це голова фракції регіоналів Олександр Єфремов розповів газеті «День». За його словами, до лав їхньої партії сьогодні готові вступити 223 новообраних депутати. Нагадаємо, за результатами виборів за пропорційною складовою партія отримала 185 мандатів, для більшості в парламенті необхідно мати 226 депутатів. Партія регіонів планує поповнювати фракцію з рядів мажоритарників і самовисуванців.

Лідери опозиції, родичі та прихильники Юлії Тимошенко привітали її з днем народження, який колишній прем'єр-міністр вже другий рік поспіль відзначає у неволі. Під стінами в'язниці відбувся мітинг з нагоди свята, на якому виступили Арсеній Яценюк, Олександр Турчинов, Андрій Кожем'якін та інші опозиційні лідери, яких не допустили до самої імениниці.

Водночас до лікарні прийшла й група противників Юлії Тимошенко із книгою німецького журналіста Франка Шумана «Аферистка. Справа Тимошенко». Між ними та прихильниками опозиціонерки виникла штовханина.

План доходів держави цього року не буде виконаний. Про це повідомив міністр економічного розвитку і торгівлі Петро Порошенко. Причиною цього міністр вважає різке падіння цін на основну продукцію українського експорту в четвертому кварталі. Водночас Порошенко заявив, що соціальні програми, зокрема виплата зарплатні та пенсії, від цього не постраждають.

Президент України підписав Закон про всеукраїнський референдум, який на початку листопада був ухвалений у парламенті. За цим законом, на всенародне опитування можна виносити питання зміни Конституції і території України. Ініціювати референдум можуть громадяни або парламент, а призначати – лише президент або Верховна Рада. Результати народного волевиявлення стають обов'язковими.

28
листопада

Новий парламент запрацює 12 грудня 2012 року – таку дату для початку своєї роботи обрала нова Верховна Рада.

26 листопада Україна підписала угоду на 1 млрд дол. про створення консорціуму інвесторів національного проекту «LNG-термінал», який передбачає будівництво заводу з регазифікації скрапленого природного газу. Однак наступного ж дня один із підписантів – іспанська компанія GAS NATURAL SDG – офіційно заявила, що жодних контрактів з Україною не підписувала, а підписанта взагалі не знає. Українські посадовці, які брали участь у процесі підписання, пообіцяли розібратися в ситуації та запевнили, що ця колізія не вплине на реалізацію проекту.

29
листопада

Юрій Луценко заявив, що у в'язниці його свідомо доводять до інвалідності. Про це йдеться у його заяві, яку він передав начальникові Менської виправної колонії. В документі йдеться, що лікування опозиціонера блокують, жодних ліків, прописаних йому медкомісією на початку листопада, він не отримав.

Наталія Королевська відкликала свій позов до соціологів у зв'язку зі втратою актуальності судової справи. За її словами, «розборки» із соціологами вже на мають значення. І хоч, як заявила лідер партії «Україна – вперед!», вона не вважає соціологів своїми ворогами, однак публічних вибачень у науковців політик не попросив. Представник фонду «Демократичні ініціативи» Валентина Теличенко повідомила, що соціологи залишають за собою право звертатися з позовом до суду для спростування неправдивої інформації про себе.

Єврокомісар із питань політики розширення Штефан Фюле висловив сподівання, що Угоду про асоціацію України із ЄС буде підписано у листопаді 2013 року під час вільнюського саміту Східного партнерства. До того часу, за словами єврокомісара, Україна має вирішити усі питання, що турбують Євросоюз.

30
листопада

Свій остаточний звіт про вибори до Верховної Ради оприлюднила місія ПАРЄ. Міжнародні спостерігачі закликали Україну провести ефективне розслідування порушень на виборах до Верховної Ради й покарати винних. Комітет зокрема просить розслідувати випадки використання адмінресурсу та підкупу виборців.

Верховна Рада зареєструвала Законопроект про персональне голосування депутатів, розроблений представниками опозиційних партій. Законопроект передбачає особисту реєстрацію з пред'явленням посвідчення і власноручним підписом, що унеможливорює голосування за інших депутатів.

Віктор Янукович підписав Закон про біометричні паспорти. Електронні паспорти для виїзду українців за кордон відтепер відповідатимуть стандартам міжнародної організації цивільної авіації.

II. Аналітична довідка

✓ Міжнародна політика

СПОРУДЖЕННЯ LNG-ТЕРМІНАЛУ: ІГРИ НА РОСІЙСЬКУ ПУБЛІКУ?

26 листопада на сайті Кабінету Міністрів України з'явилося повідомлення про підписання угод про створення консорціуму інвесторів національного проекту «LNG-термінал», який передбачає будівництво заводу з регазифікації скрапленого природного газу та розміщення мобільної плавучої платформи для прийому такого газу. Одним із підписантів з боку інвесторів був зазначений Генеральний директор з зовнішніх відносин іспанської компанії «Gas Natural Fenosa» Джорді Гарсія Табернеро. Два дня потому, однак, стало відомо, що пан Табернеро навіть не був присутнім на цій зустрічі, а замість нього свій підпис поставив чоловік на ім'я Джорді Сарда Бонвей, який не мав права представляти «Gas Natural Fenosa». Того ж дня іспанська компанія оприлюднила заяву, в якій заперечила свою участь у проекті «LNG-термінал». У відповідь українські посадовці, які брали участь у процесі підписання, пообіцяли розібратися в ситуації та запевнили, що ця колізія не вплине на реалізацію проекту.

Навіщо український уряд підписав інвестиційну угоду з невідомою людиною? Яка доля може чекати на цей і подібні інвестиційні проекти?

Привид корупції

Поведінка представників української сторони після того, як інформація про особистість підписанта з іспанського боку сплила на поверхню, вказує, з одного боку, на їх серйозну розгубленість, а з іншого – на передчуття саме такого сценарію розвитку подій. Зважаючи на запевнення голови Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами й головного ініціатора проекту Владислава Каськіва про те, що «Gas Natural Fenosa» брала участь принаймні в підготовці техніко-економічного обґрунтування проекту, можна висунути таку версію подій, які призвели до відомого фіналу. Так, можна припустити, що іспанська компанія справді розглядала можливість фінансувати побудову

терміналу, однак на певному етапі відмовилася брати участь у цьому проекті. Причини цього могли бути різними – найбільш імовірна, втім, полягає в наявності корупційної складової в проекті, яка могла віднадити потенційних іспанських інвесторів від участі в ньому.

На вірогідність такої версії подій вказує, зокрема, досвід підготовки до втілення в життя інших інвестиційних проектів енергетичного спрямування. Так, ще в серпні цього року було повідомлено про досягнення домовленості щодо залучення міжнародних енергетичних корпорацій до видобутку сланцевого газу на чорноморському шельфі України, однак дуже швидко стали відомі й інші деталі проекту – а саме, введення як українського партнера

підставної фірми «СПК-Геосервіс», яку пов'язують з оточенням Президента Віктора Януковича. Відтак, факт закладення подібних корупційних схем у проект «LNG-термінал» не став би великою несподіванкою. Якщо бажання представників української сторони отримати персональні фінансові вигоди від реалізації цього проекту справді мало місце, то його

подальша реалізація буде поставлена під великий сумнів: серйозні іноземні компанії навряд чи погодяться брати участь у відверто корупційній ініціативі. Тим більше після того, як відмова «Gas Natural Fenosa» вже завдала серйозних репутаційних збитків Україні.

З Росією в думці

Водночас бажання української сторони підписати інвестиційну угоду навіть за відсутності інвестора можна пояснити дещо іншими чинниками. Вочевидь, в умовах нездатності змінити ціну на російський газ і позбутися газової залежності від Росії введення в дію такого багатообіцяючого проекту розглядалося в тому числі і як засіб тиску на свого північного сусіда. Можна припустити, що саме заради цього українські урядовці пішли на такий ризик, сподіваючись у підсумку посилити власну переговорну позицію. Проміжним результатом цього задуму стала, натомість, демонстрація некомпетентності українських посадовців і сумнівного характеру всього інвестиційного проекту, що може зіграти на руку лише Москві.

Багато питань викликає й сам спосіб досягнення мети здешевлення російського газу, який, імовірно, обрала українська влада. В умовах, коли Росія вже почала реальну диверсифікацію шляхів постачання власного газу завдяки проектам «Північний потік» і «Південний потік», подібні спроби тиску з боку України заздалегідь мають небагато шансів на успіх. Зрозумілий подив викликає й неготовність української влади

перейти від слів до справ у питанні подання позову до Міжнародного арбітражного суду Стокгольма щодо перегляду умов газового контракту 2009 року. Зважаючи на велику кількість судових перемог іноземних позивачів над російським «Газпромом», такий крок виглядав би куди більш ефективним, ніж підписання договорів із неіснуючим партнером.

Важко сперечатися з тим, що і формування інфраструктури для прийому та регазифікації зрідженого газу, і розробка родовищ сланцевого газу можуть дати Україні величезну користь у питанні збільшення власної енергетичної незалежності. Основна проблема, втім, полягає в тому, що, як показує досвід підготовки подібних проектів, українське керівництво не готове підійти до них відповідально, а їх реалізація сприймається ним не як мета, а як засіб для реалізації власних корпоративних чи політичних інтересів. Відтак, якщо спроби диверсифікувати шляхи імпорту й видобутку газу в Україні й надалі будуть лише способом збагатитися або отримати тактичні переваги в геополітичних іграх із Росією, шанси на їх належне втілення в життя будуть надзвичайно низькими.

Висновки

Таким чином, підписання інвестиційних угод щодо початку роботи над проектом «LNG-термінал» виявилось блефом українського уряду, який, вочевидь, намагався таким чином посилити власні позиції у переговорах на газову тематику з Росією. Однак нездатність української сторони адекватно відреагувати на відмову іспанського інвестора від участі в проекті – можливо, з причин корупційного характеру – призвела до серйозних репутаційних втрат і поставила під сумнів сам факт реалізації проекту. Відповідно, без кардинальної зміни підходу українських посадовців до втілення в життя подібних інвестиційних проектів у майбутньому всі вони можуть зазнати такої ж долі.

«Україна у фокусі» – щотижневий інформаційно-аналітичний бюлетень Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва (<http://dif.org.ua>).

Аналітики фонду «ДІ»:

Ірина Бекешкіна

Марія Золкіна

Юлія Ільчук

Олексій Сидорчук

Головний редактор випуску: Ірина Філіпчук

